LAUSUNTO

5.11.2021

Eduskunnan talousvaliokunnalle

Hallituksen esitys (HE 207/2021 vp) eduskunnalle laiksi yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annetun lain muuttamisesta

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK r.y. kiittää mahdollisuudesta lausua valiokunnalle hallituksen esityksestä ja esittää kunnioittaen seuraavaa:

Hallituksen esityksen lähtökohdat ovat käsityksemme mukaan oikein arvioitu, kustannustuen jatkamiselle esitetyllä tavalla on painavat perusteet. Esityksen tavoitteena oleva yritysten jatkuvuuden tukeminen ja konkurssien välttäminen järjestämällä julkisen tuen avulla lisää aikaa liiketoiminnan sopeuttamiseen pandemian aiheuttamaan tilanteeseen on oikea. Myös kustannustuen kohdentaminen aikaisempaa paremmin yksinyrittäjille on hyvä tavoite. Kustannustuen yrityskohtaiseksi enimmäismääräksi esitetty 1 milj. euroa on yrityksille hyvinkin riittävä. **MTK pitää oikeana hallituksen esityksen tavoitetta kohdentaa kustannustukea niille yrityksille, joihin pandemia ja siitä johtuvat rajoitukset ovat kohdistuneet kaikkein merkittävimmin. Olisimme kuitenkin toivoneet myös viranomaisten antamien suositusten huomioimista kustannustuen perusteena, koska monen yrityksen asiakaskunta on kokenut viranomaissuositukset velvoittavina määräyksinä ja ne ovat tosiasiallisesti vaikuttaneet yritysten liikevaihtoa alentavasti.**

Yleensä tuettavien yritysten joukkoa ei ole syytä rajoittaa lakiin otettavilla jäykillä ja kaavamaisilla toimialarajoituksilla. Yritysten yhdenveroisen kohtelun varmistamiseksi lain on mahdollistettava viranomaiselle kustannustuen myöntäminen perustellusta syystä toimialarajoituksista riippumatta. Aikaisemmin myönnetyt kustannustuet ovat kohdistuneet varsin huonosti maatilasidonnaiseen yritystoimintaan. Esimerkiksi maaseutumatkailuyritykset ovat jääneet joidenkin tukimuotojen ulkopuolelle vain sen vuoksi, että matkailualan yritystoimintaa harjoitetaan maatilan yhteydessä - vaikka pandemian aiheuttamat haitat ja rajoitukset ovat kohdistuneet maatilasidonnaiseen yritystoimintaan samalla voimalla kuin muihinkin yrityksiin.

Lausuttavana olevan hallituksen esityksen mukaan tuki kohdennetaan matkailu-, ravintola- ja tapahtuma-aloille sekä yrityksiin, jotka ovat kärsineet julkisoikeudellisista rajoitustoimista. Lain liitteenä on TOL-luokituksen mukainen luettelo kustannustukeen oikeuttavista toimialoista. MTK pitää tärkeänä sitä, että laki antaa mahdollisuuden myöntää tukea myös muille kuin liiteluettelon mukaisilla toimialoilla toimiville yrityksille. Tämä on tärkeää yritysten yhdenveroisen kohtelun varmistamiseksi yritysmuodosta ja toimialasta riippumatta. Tukea olisi voitava myöntää myös maaseudun matkailu- ja palvelualojen yritystoiminnalle yritysmuodosta riippumatta silloinkin, kun toimintaa harjoitetaan päätoimialana olevan maatilatalouden yhteydessä. Tuen myöntävän viranomaisen on lain soveltamiskäytännössä varmistettava se, että liiteluettelon ulkopuolisten toimialojen yritysten oikeudet tuen hakijoina myös käytännössä toteutuvat.

MTK pitää lähtökohtaisesti oikeana tuen tarpeen arviointia tuettavan yrityksen liikevaihdon menetyksen perusteella. Tukikauden ja vertailukauden liikevaihtojen vertailua ei kuitenkaan tulisi tehdä aina kaavamaisesti. Laissa olisi annettava viranomaiselle riittävä harkintavalta perustellusta syystä poiketa kaavamaisesta liikevaihdon menetyksen toteamis- ja vertailutavasta. Pandemian aiheuttamat merkittävät muutokset tuettavan yrityksen kannattavuuteen tulisi voida yksittäistapauksessa arvioida joustavammin. Esimerkiksi juuri ennen pandemian alkamista toteutettu ja yrityksen liikevaihdon merkittävään kasvuun tähdännyt investointi tulisi voida huomioida liikevaihdon muutosta arvioitaessa. Samoin tulisi voida menetellä kirjanpidon ja verotuksen oikaisuerien suhteen, jotka olisi voitava huomioida yrityksen esittämän selvityksen perusteella. Investointien huomioiminen tuen myöntämisperusteena osaltaan varmistaisi tavoitteena olevaa tuen kohdistumista elinkelpoisille ja pandemian jälkeenkin toimintaansa jatkaville yrityksille.

Edellä mainituin huomautuksin MTK pitää ehdotettua lainmuutosta hyvänä ja perusteltuna.

MAA- JA METSÄTALOUSTUOTTAJAIN KESKUSLIITTO MTK R.Y.

Vesa Malila
lakimies

Kimmo Aalto
asiantuntija

Maa- ja metsätaloustuottajain
Keskusliitto MTK r.y.

PL 510 (Simonkatu 6)
00101 HELSINKI

p 020 4131
f 020 413 2409